

Johtajuuden ulottuvuudet – kuudes sosiaali- ja terveydenhuollon tietohallinnon odotettavissa koko maassa seminaari

Kuudes sosiaali- ja terveydenhuollon tietohallinnon odotettavissa koko maassa seminaari järjestettiin Itä-Suomen yliopistolla Kuopiossa 3.11.2016. Päivän teemana oli johtajuuden ulottuvuudet. Tämän vuoden seminaarin puhujajoukko muodosti edustavan otoksen eri organisaatioiden johtajista ja päälliköistä. Tilaisuuden avauspuheenvuorossa professori Kaija Saranto totesikin järjestäjien olevan erittäin tyytyväisiä tämän vuoden puhujajoukkoon. Suuren ilmoittautuneiden määrän johdosta seminaaria oli mahdollisuus ensimmäistä kertaa seurata etäyhteyden avulla. Seminaarissa oli myös chattiseinä käytössä ensimmäistä kertaa.

Johtajuuden ulottuvuuksia lähestyttiin päivän aikana eri näkökulmista. Kaiken ydin tuntuu löytyvän tiedosta ja siitä kuinka tiedolla osataan johtaa. Esitettyjen puheenvuorojen perusteella johtaminen tuntuisi kaipaavan tuekseen ajantasaista tilannekuvaa ja tulevaisuuteen suuntaavaa tietoa. Nykypäivänä muutosjohtamisen viitekehys löytyy Kotterin kahdeksan (8) askeleen mallista, johon kansliapäällikkö Päivi Nerg sisäministeriöstä viittasi puheenvuorossaan. Kotterin mallin kaikista tärkein asia on Nergin mielestä muutosten välttämättömyyden ymmärtäminen. Se onnistuu vain pysähtymällä aidosti keskustelemaan ja keräämään tarvittavaa tietoa asiasta. Nerg avasi puheenvuorossaan viimesyksyn pakolaistilannetta Suomessa. Jatkuva tilanneseuranta ja analyysiraporttien hyödyntäminen toimi tilanteessa johtamisen perustana. Analyysi tiedosta nousi tässäkin tapauksessa keskeiseksi onnistumisen elementiksi. Samaan lopputulemaan on tullut myös eksoten toimitusjohtaja Pentti Itkonen. Hänen mukaansa tiedon lisäarvoistamisen merkitys on juuri analytiikassa. Kansliapäällikkö Päivi Nerg toi puheenvuorossaan esille myös toisen hyvin keskeisen tiedolla johtamisen elementin eli tietosisällöt. Mitä tietoa kerätään ja mitä kerätty tieto sisältää. Yhtä tärkeitä ovat myös tietolähteet. Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) yksikönpäällikkö Vesa Jormanaisen mukaan esimerkiksi massadataa halutaan käyttää juuri päätöksentekoon.

Nykyisin johtaminen on yhteistyön ja verkostojen johtamista sekä niihin osallistumista. Päivittäinen johtami-

nen koostuu itsensä johtamisesta, prosessien johtamisesta, verkostoista, sitoutumisesta ja motivaatiosta. Tietojohtamisen mallissa näkökulmina ovat hyvinvointipalveluiden kysynnän ennustaminen, asiakasanalyysi sekä nykyisten resurssien avulla tuotettavien palveluiden laatu, kohdentuminen ja vaikuttavuus. Itkosen mukaan kyse on hallinnollisen ja toiminnallisen integraation muutoksesta. Terveydenhuollossa eletään edelleen suuruuden ja määrän ekonomiassa, mutta pikku hiljaa ”kurssi” on kääntymässä kuitenkin arvontuottamisen ja asiakaskeskeisyyden suuntaan. Itkonen esittikin seminaarissa mielenkiintoisen ajattelumallin muutoksen. Hänen mukaansa kaikista arvokkainta on, että ei sairastuta ja investoinnit ennaltaehkäisyyn tulevat tärkeämmäksi kuin investoinnit sairaaloiden jatkuvaan laajentamiseen ja rakentamiseen. Tässä ajattelumallissa sairaala on tehostetun kotihoidon palvelu eikä päinvastoin. THL:n johtava asiantuntija dosentti Anu Muuri nosti tietojohtamisen haasteista sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksissa esille keskeisen rationaalisen päätöksenteon dilemman - Luulolla vai tiedolla.

Tilaisuudessa jaettiin nyt toisen kerran vuoden pro gradu -palkinto. Vuoden 2016 pro gradupalkinto ehdokkaita oli neljä (4). Palkinnon sai Ilona Rönkkö. Hänen opinnäytetyön aihe oli ”Potilastiedot terveysaseman asiakasryhmäprofiilien kuvaajana.” Tänä vuonna palkinnon luovutti informaatioteknologia yritys Innofactorin edustaja Päivi Havisalo. Medistudian seminaarisalissa tunnelma oli leppoisa, aidosti kiinnostunut ja keskusteleva. Kaija Saranto päätti tilaisuuden osuvasti kiinalaiseen sananlaskuun: ”Älä anna kalaa vaan opeta kalastamaan.” Johtajuudessa on tärkeää oppia hakemaan, arvioimaan ja käyttämään tietoa. Mielenkiinnolla jäämme odottamaan ensivuoden 2017 seminaarin aiheita ja antia.

Yhteystiedot

Pirjo Hilama Sairaanhoidaja (AMK)
Sosiaali- ja terveydenhuollon tietohallinnon maisteriopiskelija, Itä-Suomen yliopisto, Sosiaali- ja terveysjohtamisen laitos, Kuopio
pirjohil@student.uef.fi.